

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

We starten met complimenten aan en waardering voor de voortvarende en integrale start met de voorbereiding van de inwerkingtreding van de wet door de Staatssecretaris en het ministerie.

In deze brief geeft 113 haar visie op de actuele stand van zaken van suïcidepreventie in den brede: op integrale suïcidepreventie, met naast complimenten ook verbeterpunten.

Vanzelfsprekend starten we met de drie pijlers van de wet en de AMvB.

Aan de hand van de drie pijlers van de wet en de AMvB:

1ste pijler wet: integraal beleid Rijksoverheid

- Het kabinet toont zich een rolmodel door o.a. de rol van de overheid als werkgever van haar ministeries en (geüniformeerde) diensten te noemen (een belangrijke risicogroep). Zie VWS-[brief](#) inzake het Voortgang Rijksbeleid suïcidepreventie.
- Uit dezelfde brief: "Suïcidepreventie is niet alleen een verantwoordelijkheid van het VWS-domein, maar ook van andere domeinen".
- Gezondheid in alle beleidsdomeinen is ook een rode draad in de [brief](#) van SZW en VWS over Preventief gezondheidsbeleid. De brief licht de Wet integrale suïcidepreventie uit als kansrijk beleidsthema. "De wet Integrale Suïcidepreventie geeft de overheid handvatten om over domeinen heen te werken aan minder suïcides in Nederland." Ofwel suïcidepreventie in alle domeinen.
- Nu is het de kunst om van woorden naar daden te komen. Hoe staat het met de concrete voortgang van suïcidepreventie in alle domeinen?

- De Wet integrale suïcidepreventie is uitgelicht als voorbeeld van 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen'. De kunst is nu om van woorden naar daden te komen.
- Hoe staat het met de concrete voortgang van suïcidepreventie in alle domeinen?

2de pijler wet: gemeenten

- **Passende middelen:** vooruitlopend op de [Uitvoeringstoets](#) Integrale Suïcidepreventie deelde 113 op Prinsjesdag al haar zorgen over de financiën van voor de uitvoering cruciale partners. Voor haar reactie wacht 113 de kabinetsreactie af op de bevindingen in de Uitvoeringstoets. Wel kan 113 alvast het signaal van VNG onderschrijven dat er vanaf de volgende fase meer middelen nodig zullen zijn dan de begrote € 10 miljoen om lokale suïcidepreventie echt tot wasdom te laten komen.
- **Gemeentefonds:** de middelen voor suïcidepreventie zullen via het Gemeentefonds lopen en worden niet geoormerkt. Dit is voor gemeenten de minst belastende route, daarvoor heeft 113 begrip. 113 hoopt en verwacht dat gemeenten voldoende de noodzaak van suïcidepreventie herkennen en de bestemde middelen ook daadwerkelijk daaraan besteden. Vanuit haar missie voelt 113 toch de noodzaak van duidelijkheid hiervoor aandacht te vragen, in lijn met de [Memorie van Toelichting](#).

- 113 vraagt aandacht voor het – zo nodig – later alsnog oormerken van de middelen voor gemeenten.
- 113 vraagt voor de toekomst aandacht door de VNG voor goede uitvoering van de wet gevraagde extra middelen.

3de pijler wet: gratis 113 (agendapunten 1 & 8)

- Op Prinsjesdag werd duidelijk dat er structureel € 1,4 miljoen extra is vrijgemaakt voor hoger verwacht belvolume naar het nummer 113.
- Internetconsultatie om 113 gratis te maken, is eind maart gesloten.

AMvB

De reactie op de internetconsultatie voor de AMvB van 113 op hoofdlijnen:

- 113 mist voor impactvolle uitvoering noodzakelijke kwalitatieve randvoorwaarden, zoals: monitoring, multilevel aanpak en suïcidepreventie als JGZ-werkzaamheid.
- Goede sturingsinformatie – kennis, data en expertise – kan bijdragen aan kwalitatief goede monitoring voor de preventie van suïcides en suïcidepogingen.
- Zie ook PVV, VVD, NSC en ChristenUnie tijdens de plenaire wetsbehandeling en p. 18 MvT.
- Kant-en-klare ingrediënten voor monitoring: regiobeelden, Commissie Actuele Nederlandse Suïcidepreventie, bestaande voorbeelden van regionale rapportage en de Psychosociale Autopsie (zie volgende bladzijde).
- De informele voorhang bij Tweede en Eerste Kamer start binnenkort.
- Lees [hier](#) de hele reactie van 113.

- Wordt in de AMvB voorzien in noodzakelijke randvoorwaarden voor suïcidepreventie waaronder bovenstaande (en zo niet daar: waar dan wel)?

CANS*

Suïdecijfers 2024: 1.878 totaal.

- Stabiel per 100.000 inwoners.
- Daling onder mensen van middelbare leeftijd.
- Aantal suïcides onder jongeren tot 30 jaar blijft zorgelijk hoog.

- Zie [CANS](#).

* De Commissie Actuele Nederlandse Suïcideregistratie (CANS) heeft actueel inzicht in het aantal zelfdodingen in NL. Zo kunnen preventieve maatregelen snel en gericht worden ingezet.

Meer handelingsperspectief

Een door meerdere psychiatrische aandoeningen complexe zorgvraag leidt regelmatig tot afwijzing voor een behandeling, ook wel **'suïcidaliteit als contra-indicatie'**. Mensen met suïcidale uitingen worden nu vaak doorverwezen naar specialistische centra, met lange wachtlijsten. Zo ontstaat een gebrek aan helder behandelingsperspectief en continuïteit van behandeling.

42% van door suïcide overleden personen kreeg op dat moment gespecialiseerde zorg (GGZ)

20% van door suïcide overleden personen stond op een wachtlijst voor behandeling.

Samen Leren, Minder Suïcide, Rapportage Psychosociale autopsie 2025*

Om te luisteren naar en te leren van ervaringen van nabestaanden, onderzocht 113 Zelfmoordpreventie 414 recente zelfdodingen. Bij nabestaanden zijn uitgebreide vragenlijsten en verdiepende interviews afgenomen: een **'psychosociale autopsie'**. Suïcidaliteit als contra-indicatie was een van de bemerkingen.

Aanbeveling uit de psychosociale autopsie

Vergroot handelingsperspectief in de eerstelijnszorg door:

- Inzet van [wachtverzachters](#).
- Benutten mogelijkheden [online](#) therapie, o.a. door 113.
- Inzetten op benutten zelfregie- en herstelcentra.
- Beschikbaarheid van grotere en specialistische GGZ-instellingen als ruggeleuning voor eerstelijnszorg aanbieders, zowel voor GGZ als voor huisartsen.
- Trainen en scholen van beroepsprofessionals eerstelijnszorg in omgaan met suïcidaliteit en gebruik van de [Toolkit](#) van 113.

- 113 vraagt aandacht voor het vergroten van handelingsperspectief in de meer generalistische basis-GGZ.

* Artikel RD: [Elias Balt onderzoekt reden zelfdoding: Rol van sociale media heel opmerkelijk](#) en persbericht 113: [Psychosociale autopsie werpt nieuw licht op zelfdoding: inzichten voor betere preventie](#).

Samengevat:

landelijk

- De Wet integrale suïcidepreventie is uitgelicht als voorbeeld van 'Gezondheid in alle beleidsdomeinen'. Nu is het de kunst om van woorden naar daden te komen.
- Hoe staat het met de concrete voortgang van suïcidepreventie in alle domeinen?

gemeentelijk

- 113 vraagt aandacht voor het – zo nodig – later alsnog oormerken van de middelen voor gemeenten.
- 113 vraagt voor de toekomst aandacht voor de door de VNG voor goede uitvoering van de wet gevraagde extra middelen.

hulplijn

- Internetconsultatie om 113 gratis te maken, is eind maart gesloten.

AMvB

- Wordt in de AMvB voorzien in noodzakelijke randvoorwaarden voor suïcidepreventie waaronder bovenstaande (en zo niet daar: waar dan wel)?

PSA

- 113 vraagt aandacht voor het vergroten van handelingsperspectief in de meer generalistische basis-GGZ.

Vragen? Bel of mail Femma Pais:
06 46 909 284, f.pais@113.nl.

Geven ontwikkelingen na verzending van deze brief daartoe aanleiding, dan mailen we u.

Met vriendelijke groet,
Monique Kavelaars
Voorzitter Raad van Bestuur
Stichting 113 Zelfmoordpreventie